

glavni stan v Habarovsku, kjer je štab komandanta Blücherja. Primorje se silno utrjuje, zlasti Vladivostok z otokom, ležečim pred njim. Dostop na ta otok je prepovedan, ker so tu postavljeni topovi težkega kalibra, pripeljani iz Evrope. Komandant Blücher pogosto prihaja v Vladivostok, da vodi in nadzoruje dela v trdnjavi in pristanišču.

V pristanišču je mnogo podmorskih čolnov, pripeljanih iz evropejske Rusije. Posebno dobro pa je organizirano rusko letalstvo v Primorju. Tega se Japonci najbolj bojijo, ker vedo, da imajo na razpolago zelo dobra letala. Postojanke za letala so v Vladivostoku, v

Habarovsku, v Blagoveščensku in na Sahalinu.

Japonci se seveda tudi pripravljajo na vojsko. So navdušeni in požrtvovalni. A zgago jim delajo njihovi komunisti, katerih so v zadnjem času zaprli okrog 12.000. V Tokiu so vtaknili v ječo 400 dijakov-komunistov. To so pomočniki ruskih sovjetov. Radi tega položaj Japoncev ni rožnat, gospodarska kriza je strašna. Japonci se bodo gotovo trikrat premislili, predno bodo začeli vojsko, posebno še za to, ker sta se v zadnjem času združila njihova glavna nasprotnika Rusija in Zedinjene države Severne Amerike.

A. Kokelj.

žo, da se ti razcvete v lep krščanski značaj.

Vedimo, da človek raste iz bolečin, raste in zori v skrbeh in v nadlogah. Vse težave, udarce in bridkosti uporabimo pri zgradbi svojega značaja. Ne popustimo nikdar, tudi ne v najmanjši stvari, ker iz malega raste veliko! Iz majhnega zla — veliko zlo. Iz malega dobrega počasi veliko dobro. Iz majhne izobrazbe potom prosvetnega in vzgojnega dela vedno večja in popolnejša izobrazba in prava krščanska omika. — Krščanstvo, pa tudi njegovi nasprotniki se potegujejo za mladino, da bi jo pridobili za se. Bodimo člani naših katoliških društev in mladinskih zvez, združeni v Kristusu. Saj on sam pravi: Kjer sta dva ali trije zbrani v njegovem imenu, tam je on sredi med njimi.

Kamnica pri Mariboru. Tukajšnja katoliško zavedna mladina priredi na Marijin praznik dne 8. t. m. v Slomšekovi dvorani pestro akademijo. Na sporedu sta dve lepi igri, govor in par deklamacij. Kamničani, na vas je, da za vzori stremečo mladino podpirate pri njenem delu, da ste vedno z njo. To pa bote najboljšje pokazali, ako bote prireditev posetili res v občilnem številu. Vstopnina je tako znižana, da je vsakdo premore. Torej na svidenje!

Zgornja Peškava. Po večmesečnem odmoru priredi naše izobraževalno društvo »Skala« na Marijin praznik dne 8. decembra popoldan ob treh v Društvenem domu pri Rečniku nad vse lepo igro Vombergarjevo dramo v treh dejanjih »Vrnitev«. Igra je vzeta iz sedanjega časa in odkriva globoke rane, ki jih je napravila svetovna vojna v družinskem življenju poznejše dobe. Je priznana krasno delo mladega, po svojih novih ljudskih igrah obče poznane pisatelja Jožeta Vombergarja. Prijatelji lepe igre in poštene zabave, domačini in sosedje, pridite ta dan v lepem številu. Ne bo vam žal!

Ljutomer. Novo društvo. Ministrstvo prosvete je z odlokom Pov. br. 40291, z dne 30. oktobra odobrilo pravila novega društva »Ljudska čitalnica« v Ljutomeru. Ustanovni občni zbor se vrši v nedeljo dne 10. decembra, po osmi sv. maši v dvorani Katoliškega do-

DRUŠTVENE VESTI

Mladini!

(Dopis iz mladinskih vrst iz Dalmacije.)

Na čem vse sloni? Ali ne baš na mladini? Radi tega se neprestano bore dve stranki: Bog in brezbožni svet. — Mladina je tisto drevo, ki raste; na katero stran ga v nežni mladosti nagneš, v tisti smeri bo tudi rastle. Koliko odgovornosti imajo torej vzgojitelji mladine! Težko je vzravnati že večje drevo; še težje je privedi mladino s slabe na pravo pot. Mi smo še mladi; sejmo torej na njivi mladosti, da bomo imeli na starost kaj žeti nam in drugim v dobro. Proti vsemu, kar se protivi našim idealom in našim nazorom, se moramo vztrajno boriti; kajti samo tisti, ki se vztrajno bori, dobi zmago, z zmagom pa krono.

Kadar te bijejo neusmiljeni udarci življenja, ne vdaj se jim nemočno, marveč dvigni svoje čelo ter ob težavah in bojih si izbrusi svoj značaj. Ako se bomo ravnali po teh načelih, ne bo treba nikdar reči: moja preteklost je brez radosti, a bodočnost brez nade. A kaj je k

temu predvsem potrebno? Da izpolnjemo svoje verske in stanovske dolžnosti. Ako bomo to izpolnjevali, nam ne bo mogel nihče očitati, da smo samo le predmet, s katerim se poigrava življenje.

Pogan Plutarh je nekoč nekega človeka vprašal: »Pred kom bežiš?« — On mu odgovori: »Pred človekom, ki me hoče v hudo zapeljati.« Plutarh reče: »Sramuj se, da on ne beži pred teboj.« — Koliko jih je med nami, katerim bi lahko Plutarh stavil isto vprašanje in dal isti odgovor.

Vidiš-li rožo? Njene korenine ležijo in rastejo v blatu, ali ona sama ni blatna; njena baržunasta rdeča latica je čista kakor rosa. V blatu leži, toda sama ni blatna; raste v prahu, ali sama ni prašna. Hodi tudi ti po zemlji, ali tvoja duša naj ne vdihava duha tega sveta; naj se vzdiguje višje, naj topli žarki tvojih нравnih idealov gojijo ro-

Božič se bliža. Oskrbite si cenena, a lepa šarila. V Cirilevih knjigarnah v Mariboru debite po zelo znižanih cenah štiri krasne povseti od Fr. Kolenca. — Kdor kupi vse štiri knjige naenkrat, jih dobi za 32 Din. — Pohitite, da ne bo prepozno!

človek z dežele, ki ima to prekleto dolžnost, da pazi, da se ne krši zakon. In tedaj sem si rekel: Kdo le more biti? Stari Grčar? — Izključeno! Tako grdo sumnič lahko le meščan, ki vaščanov ne pozna. Stara Grčarica? Tej bi jaz prav rad prisodil, toda deklica ji je bila vendar za vabo, vir zaslužka. Ne bo šla in ubila svojega najboljšega konja v hlevu! Belčarjev Tonče? Ljubosumen je bil, kakor da bi bil blazen, toda s svojo tatvino je dekleta privezal nase, hotel je potegniti z njo, je torej ne bo ubijal. Na Golobovega pa se tisti večer ni namerila, kar sem trdno dognal.

Tu sem ga prekinil.

»In kaj naj bi — za božjo voljo — napotilo mojega slugo Tima, da žagarju zažge?«

»Čakajte!« je vzkliknil Boltežar. »Saj nikakor ni rečeno, da je tisti človek, ki je ubil Bianco, zažgal tudi pri žagarju, da, jaz trdim, da oba zločinca drug za drugega niti vedela nista. Slučajno se je zgodilo oboje en in isti večer. V neki notranji zvezi je seveda lahko vse skupaj

Toda prepričan sem, da sta to dve dejanji, ki sta neodvisni druga od druge.«

»Te svoje misli morate povedati sodniji, gospod Boltežar.«

»Tega pač ne bom storil! Da mi poreko tam: Kaj pa hoče ta neumni kmet? Sami vendar bolje vemo! Ne — toda sam zase iztikam dalje. Ta reč mi ne da miru. Veste, tudi zaradi starega Grčarja. Svoj živi dan tega človeka nisem mogel trpeti; odkar pa je v zaporu, ga pogrešam.«

»Tima torej mislite — Tima? Gospod Boltežar, to je preveč nenavadna misel.«

»Prav nič nenavadna! Da je bil kakor neumen tisti črni iz bajte na barju za petami, veste. Na večer umora je bil vaš gospod Tim, ki uživa zavidanja vredno svobodo, z doma. Bil je pri »Grozdu«, kjer je najprej dobil strašansko dolgos. Tedaj sta bili dvojčki že pametni. Ko je bil odbit, pa je — pijan, kakor sem dognal — odvihral iz gostilne, najbrž proti bajti na barju; srečal je Bianco, ki je bila namenjena k »Grozdu«, najbrž se je v svoji strasti nad deklico spozabil, ona se je branila, morebiti kričala in tedaj

no? Ni natančno dognano, kje in kako je iskatil začetek rokavice, dejstvo je, da je že prav dolgo od tedaj, ko si je nataknil človek prvič rokavico na roko. Na spomenikih egipčanskih faraonov so upodobljene rokavice med darovi, katere so prinesli premagani narodi pred faraonov prestol. Praktično so se posluževali rokavice v dobi, ko še niso poznali pri jedi nožev in vilic. Rokavice so si nataknil, če so vživali vroče jedi in so si na ta način očuvali prste na rokah pred opečenjem. Leta 1000 so začeli v Nemčiji nositi svilene rokavice mesto težkih usnjatih. Vitezji so se posluževali roka-

ma. Vse priprave so v teku. Vse prijatelje ljudske prosvete v domači župniji vabimo, da javijo svoj pristop k novemu prosvetnemu društvu in se udeležijo ustanovnega občnega zбора. Slavnostno predavanje o nalogah katoliškega prosvetnega dela bo imel g. profesor dr. Hohnjec iz Maribora. Naši prijatelji iz sosednih župnij prijazno vabljeni.

Ljutomer. Proslavo Brezmadežne smo radi koncerta koroških pevcev preložili letos na nedeljo dne 10. decembra. Mesto običajne akademije vprizorimo letos krasno versko igro: »Sultanova hčerka in dobri vrtnar (Kristus)«, od francoskega pisatelja Geona. Veličina imenovanega oderskega dela ne obstoja v dejanju, saj nastopa samo pet oseb, pa v treh dejanjih, temveč v vsebini vloge princezljne, ki predstavlja iskanje Boga. Še le ob dobrem vrtnarju je srečna, njega vzljubi, z njim hoče v njegovo kraljestvo. Nekaj povsem novega, duhovnega, globoko verskega. Pričakujemo, da bo predstava vžgala, enako kot lansko leto »Sleherneke«. Ne zamudite, domačini in sosedji, prilike duhovnega užitka.

Št. Andraž pri Velonju. Tukajšnje Katoliško prosvetno društvo ima v nedeljo dne 10. decembra, ob treh popoldne, v prostorih društvene knjižnice svoj redni letni občni zbor. Vabljeni vsi člani in drugi naši prijatelji k polnoštevilni udeležbi! — Odbor.

Pojčana. Z veseljem smo sprejeli vest, da je naše Katoliško prosvetno društvo zopet vpostavljeno. Bilo nam je že res dolg čas po dobrem pouku in po poštenem razvedrilo. Kar smo v teh dolgih mesecih zamudili, moramo popraviti in nadaljevati naše delo v duhu prave prosvete. Dobrega čtiva smo pogrešali, ker je bila knjižnica zaprta. A sedaj hvala Bogu imamo zopet knjige. Mladina rada čita in se uči, a tudi starejši radi segajo po lepi in koristni knjigi. Poznati moramo našo književnost, to je lepe povesti in pesmi, pa tudi koristna gospodarske in gospodinjske knjige. V naši knjižnici imamo poleg zabavnih veliko poučnih knjig. Pridite po nje, da vam ne bo dolgčas v dolgih zimskih večerih, in si izobrazite duha in srca. Po večmesečnem odmoru so naši vrli fantje in dekleta vprizorili lepo veseloiгро »Zameten vlake«. Igrali so krasno. Nastopil je tudi pevski zbor pod vodstvom g. organista Čuka. Vrli fantje in dekleta, ne u-

strašite se dela, le vztrajno naprej po začrtani poti!

Brežice. Cerkevni koncert. Tukajšnji mešani pevski in mladinski zbor priredita prihodnjo nedeljo dne 10. t. m., v tukajšnji frančiškanski cerkvi cerkveni koncert, in sicer ob pol 4. uri popoldne. Ves sporel koncerta obsega 12 točk. Izmed katerih bo štiri izvajal na orgle g. profesor Matija Tomc iz Št. Vida nad Ljubljano. Višek vsega koncerta pa bo znani 30. psalm »Le v te, Gospod, zaupam še«, ki ga izvajajo vse pevci in godbeniki, s spremljanjem orgel. Nedeljski koncert bo prireditel, kakršne v Brežicah še nismo slišali. Da bode uspeh popoln, nam jamčijo naši pevci, katere že poznamo iz letošnjih uspešnih nastopov, ter njihov agilni pevovodja g. organist Vlado Lempel. Zato, Brežičani in okoličani, ne zamudite v nedeljo izredne prilike in se odzovite v obilnem številu vabilu prirediteljev!

Iz zgodovine dopisnice in razglednice.

Leta 1865 je imel nemški poštni svetnik Štefan prepire s svojim vinskim trgovcem. Dolgo časa sta si pisarila sem in tja ter na koncu vseh prerekanj bi še bil rad pristavil g. svetnik v zaključnem pismu besede: »Hodite k vragu!« V sveti jezi je zapisal omenjene besede in naenkrat ga je prišinila misel: Kaka potrata, za teh par psovok uporabiti kar celo pismo! To se mora spremeniti! Pet minut za tem je že bila izumljena dopisnica, po 10 dneh raztolmačena v posebni spomenici javnosti in po treh tednih odklonjena od mednarodnega poštnege odbora.

Edini, ki je pokazal zanimanje za res praktično iznajdbo, je bil avstrijski vrhovni poštni mojster pl. Kolbensteiner. Počakal je še tako dolgo, da je napisal in objavil v dunajskem listu »Neue Fr. Presse« v 26. številki leta 1869 neki dr. Emanuel Hermann iz Celovca članek o narodno gospodarskih koristih in prednostih dopisnice. Dne 1. oktobra istega leta je prišla dopisnica v avstrijski poštni promet.

Razglas.

Ker so se pripetili slučajji, da je bil daljnovid poškodovan vsled nepravilnega podiranja dreves v bližini električnih daljnovidov elektrarne Fala d. d., pozivamo vse posestnike, ki nameravajo podirati visoka drevesa 30 m levo in desno od daljnovidov, da to javijo predhodno 8 dni pisмено ravnateljstvu Elektrarne Fala d. d. v Mariboru.

V slučaju pa, da posestnik ne obvesti elektrarne o nameravanem podiranju dreves in to izvrši brez našega nadzorstva ter bi se pri tem povzročila škoda na daljnovidu, je dotični posestnik v polni meri odgovoren za nastalo škodo. 1203

Elektrarna Fala d. d., Maribor,
Vrazova ulica 2.

Eno leto za tem je sprejela dopisnico tudi Nemčija. Izbruhnila je vojna med Francozi in Nemci leta 1870. Iznajdba dopisnice je bila posebno dobrodošla dopisovanju med bojnim poljem ter zaledjem. Deset milijonov dopisnic je bilo leta 1870 poslanih od nemških vojakov iz Francije v Nemčijo.

Za prvo razglednico gre zahvala nemškemu črkostavcu Švarcu iz Oldenburga. Tastu in tašči je poslal dopisnico, ki je bila za 15. avgust 1870 posebnost. Levo zgoraj v kotu je bil z odtiskom upodobljen trobentač in pod njim 7 vrstic broječa kitića pesmice, katero je hitro zložil sam.

Prva razglednica je bila sprejeta s priznanjem in Švarc jo je hotel izrabiti kot vir lahkega zaslužka. Izgotovil je več vrst s podobami opremljenih dopisnic, ki so romale vse v denar. Na Švicarskem je drug črkostavec pograbil Švarčevo iznajdbo in ustanovil prvo zalogo razglednic. Na teh dopisnicah že vidimo mesta: Zürich, Nürnberg itd.

Monakovski litograf Ludvik Zrenner

vice kot poziv na dvo-boj. Ako je vitez pog-nal pred viteza rokavico, je to pomenilo, da bo prišlo med obo-ema do krvavega obra-čuna. Plemenite žen-ske so začele tekom let okrašati rokavice z ze-lo dragocenimi vezeni-nami, dragulji in so jim skušale dati prijete-n vonj z različnimi di-šavami.

V 30 letih 10 milijonov samomorov.

Socijalno - politični odbor Društva narodov je izdal statistiko, iz katere je razvidno, da je izvršilo od 1. janu-erja 1901 do 31. decem-bra 1931 10 milijonov oseb samomor. To šte-tilo je ravno tako visoko kakor žrtev svetov-ne vojne.

— jo je ubil. Kakor se tasoč in tisočkrat doga-jajo take reči na svetu.«

»Ne, gospod Boltežar, Tim je veternejak z ma-sikatero napako, takih slabih dejanj pa, ki mu jih prisojate vi, ni zmožen. To je izključeno.«

»No, tako le ostanite pri svojih mislih, do-kler vam ne dokažem ravno nasprotno. Vsa vas je šla gledat umorjeno Bianco, ko je ležala v ga-silnem domu na mrtvaškem odru, le vaš Tim ne; vsa vas je šla k pogrebu, le Tim ne. Zakaj ne? Saj ga sicer človek povsod vidi, kjerkoli se kaj zgodi. Mogel ni, vest ga je grizla; tedaj je bled kakor stena dirjal okrog, kakor mi je pravila Padovka; seveda, neumna ženska misli, da ga je Biankina smrt tako potrla. Da, celo bolan je ležal v postelji cel dan.«

»To je res, Tim je tedaj nekaj dni ležal v postelji. Imel je influenco.«

»Lepa influenza! No, gospod Hubert, jaz bom tega naličkanega podleža razkrinkal. Le zanesite se name.«

Ločila sva se. Samoten sem šel po cesti vkre-ber. Mesec je svetil, zvezde so se bleščale, v dolini

so sladko peli slavčki. In tukaj sta stala dva moža, ki sta se razgovarjala kakor dva policaja v zatohli stražnici.

Moje misli so se napotile nazaj k Eriki Grubelnik. Tudi ona se ni mogla odtrgati od tega strahotnega dogodka v začetku pomladi. V majniški noči, ko sva sama korakala drug poleg drugega, je mislila na to. Gozd ni mesto, kjer se hitro vse opravi in pozabi. Še čez dvajset let bo do govorili ljudje v tej dolini med gozdovi o Biankini smrti, morebiti ženin z nevesto pri ve-seli svatbi; morebiti mati s svojimi otroki na iz-prehodu poletni večer. — —

Ko sem prišel domov, je prišel v mojo sobo Tim. Opazil sem, da je bil zmeden in rekel je potrto:

»Milostljivi gospod, sicer moram odpovedati četrt leta prej; toda prosil bi milostljivega go-spoda, da me odpusti iz službe čimprej.«

»Zakaj pa, Tim?«

»Prosim, da bi mi ne bilo treba praviti raz-logov. Rad bi skoraj od tod — jutri že!«

»Oho — jutri že!«